

Vimmerby
kommun

Socialförvaltningen

Riktlinjer för serveringstillstånd

Antagna av socialnämnden 2024-02-08, § 1

Innehåll

1. INLEDNING	3
1.1 Alkohollagen och kommunala riktlinjer	3
1.2 Olika former av serveringstillstånd	4
1.3 Ansökan om serveringstillstånd	4
1.4 Allmänna förutsättningar för serveringstillstånd	5
2. RIKTLINJER FÖR VIMMERBY KOMMUN	6
2.1 Ansvarsfull Alkoholservering	6
2.2 Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa	6
2.3 Återhållsam alkoholservering	7
2.4 Serveringslokal och matutbud	7
2.5 Serveringstider	7
2.6 Uteservering	8
2.7 Gemensamt serveringsutrymme	9
2.8 Ungdomsmiljöer och musikevenemang	9
2.9 Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	10
2.10 Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholdrycker	10
2.11 Tillsyn	11
2.12 Påföljder	12
2.13 Restaurangrapporter	13
2.14 Ansöknings- och tillsynsavgifter	13
2.15 Handläggningstider m.m.	14

1. INLEDNING

I Vimmerby kommun vill vi arbeta för att alla människor ska känna sig trygga och trivas. Detsamma gäller för alla som besöker vår kommun. Vimmerby ska vara en attraktiv kommun för alla som vill bo här och för alla som vill besöka oss.

Ett rikt restaurangliv är ett viktigt inslag i en levande kommun. I Vimmerby kommun vill vi i dialog och samverkan med restaurangbranschen bidra till att skapa bra förutsättningar för restaurangägarna att konkurrera på lika villkor samt skapa goda restaurangmiljöer. I Vimmerby ska alkoholserveringen ske på ett ansvarsfullt sätt och ta hänsyn till människors hälsa och trygghet. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt barns och ungdomars rätt till en alkoholfri uppväxt och åt att begränsa alkoholkonsumtionen bland ungdomar.

Alkohollagen – en social skyddslag

Alkohollagen är en social skyddslag som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Skyddet för människors hälsa går enligt lagen före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen.

Lagen begränsar också tillgängligheten bland annat genom att endast sådana serveringsställen som uppfyller de i lagen högt ställda kraven beträffande kök och mathållning ska kunna komma ifråga för serveringstillstånd. Tillståndshavaren ges ansvaret att inom vissa i lagen och tillståndet givna ramar själv få utforma sin verksamhet. Kommunens uppgift är att vägleda tillståndshavaren och kontrollera att reglerna följs.

Servering av alkoholdrycker får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador eller brister i ordning och nykterhet inte uppstår på serveringsstället och som ett särskilt skydd för ungdomar finns åldersgränser.

I Vimmerby kommun handlägger socialförvaltningen ärenden som gäller serveringstillstånd. Socialförvaltningen vill bidra till att restaurangerna i Vimmerby kommun ska vara trevliga mötesplatser där alkoholen serveras under ansvarsfulla former. Detta tror vi oss kunna uppnå genom arbetsmetoden "Ansvarsfull Alkoholservering" där samverkan med restaurangbranschen, utbildning av serveringspersonal och förstärkt tillsyn är nyckelbegrepp. Socialförvaltningen har även tillsynsansvaret över restauranger med serveringstillstånd.

1.1 Alkohollagen och kommunala riktlinjer

Spritdrycker, vin, andra jästa alkoholdrycker, alkoholdrycksliknande preparat och starköl får inte säljas om det inte föreligger rätt till det enligt alkohollagen och tillstånd krävs för försäljning av dessa drycker.

Serveringstillstånd meddelas av den kommun där försäljningsstället är beläget. Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligt hos kommunen. Tillståndsprövningen ska baseras på objektiva, tydliga i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter fastställda kriterier. Kommunen ska, inom alkohollagens ram, utforma riktlinjer för tillståndsgivningen. Riktlinjerna ska vara väl genomarbetade och med lagstiftningen överensstämmande.

Syftet med riktlinjerna är att skapa förutsebarhet och åstadkomma likabehandling. Kommunen får inte ha egna regler som avviker från lagen eller anslutande föreskrifter. De kommunala riktlinjerna får inte heller vara så långtgående att de får karaktären av normgivning.

Detta underlag ska ge den sökande en vägledning om vad kommunen prövar i en ansökan. Ett avslag på en ansökan måste alltid motiveras utifrån de kriterier som anges i alkohollagen, d.v.s. antingen med hänvisning till sökandens lämplighet, serveringsställets beskaffenhet eller med hänsyn till att den tilltänkta serveringen kan orsaka olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Skälen för bedömningen måste preciseras i besluten.

1.2 Olika former av serveringstillstånd

Enligt 8 kap 2 § alkohollagen kan serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller enstaka tillfälle, tillfälligt serveringstillstånd.

Till slutna sällskap kan man också söka stadigvarande tillstånd för catering.

Tillverkare av alkoholdrycker med råvaror som producerats på den egna gården kan söka stadigvarande serveringstillstånd för provsmakning. Partihandlare kan också söka tillstånd för provsmakning men då endast tillfälligt tillstånd. Restauranger, som har stadigvarande serveringstillstånd, kan söka serveringstillstånd för en gemensam serveringsyta.

1.3 Ansökan om serveringstillstånd

Ansökan om serveringstillstånd görs på särskild ansökningsblankett vilken kan hämtas hos eller rekvireras från alkoholhandläggaren. Blanketten finns även tillgänglig på kommunens hemsida, www.vimmerby.se. Till ansökan ska bifogas de handlingar som krävs enligt anvisningarna. Ett tillståndsärende kan inte behandlas förrän alla ansökningshandlingar är kompletta och ansökningsavgiften är betald.

Det är sökandens ansvar att se till att handlingarna är fullständiga. Ansökan ska med hänsyn till den omfattande handläggningstiden göras i god tid.

1.4 Allmänna förutsättningar för serveringstillstånd

Socialnämnden ansvarar på uppdrag av kommunfullmäktige för tillämpningen av alkohollagen och har uppdragit åt socialförvaltningen att handlägga ansökningar, utföra tillsyn samt besluta i ärenden enligt delegation.

Innan beslut om serveringstillstånd tas ska de olika remissinstanserna yttra sig över ansökan. Polismyndigheten yttrar sig om sökandens vandel samt om alkoholpolitiska olägenheter kan tänkas uppstå ur t.ex. ordnings- och trafiksynpunkt. Miljöförvaltningen yttrar sig om livsmedelsanläggningen är registrerad enligt EG:s förordning nr. 852/2004, vilket innebär att de livsmedelshygieniska krav som gäller inom EU ska vara uppfyllda och garantera att lokal och utrustning håller en viss standard. Miljö- och byggnadsförvaltningen yttrar sig även om risk för störningar bland närboende. Räddningstjänsten yttrar sig om lokalen är lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt och det gäller för lokaler som ska användas för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten eller vid catering till slutna sällskap.

Den ekonomiska vandeln är ett viktigt inslag i prövningen om serveringstillstånd. Yttranden begärs in från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Ekonomisk misskötsamhet är skäl för avslag. Oseriösa tillståndshavare kan skaffa sig konkurrensfördelar gentemot seriösa tillståndshavare och dessutom agera mindre noggrant när det gäller övriga regler för alkoholserving.

Alkohollagen ställer krav på att den som söker serveringstillstånd ska ha kunskaper om alkohollagen. Den som ansöker om tillstånd för servering eller provsmakning ska göra ett kunskapsprov som är framtaget av Folkhälsomyndigheten. Kunskapsprovet genomförs hos alkoholhandläggaren på socialförvaltningen. Tillstånd för servering av alkoholdrycker lämnas under förutsättning att alkohollagens krav är uppfyllda.

Karenstid: Innan serveringstillstånd kan beviljas för någon som är brottsligt belastad, varit ekonomiskt misskötsam eller tidigare fått serveringstillstånd återkallat, ska viss tid ha förflutit. I normalfallet är karenstiden 3 år men kan variera utifrån brottets eller misskötsamhetens art.

Förbud mot diskriminering: Det är enligt svensk lag straffbart för en näringsidkare att diskriminera någon på grund av kön, ålder, ras, hudfärg, nationalitet eller etniskt ursprung, trosbekännelse, funktionshinder eller sexuell läggning. Detta gäller även för den som är anställd av näringsidkaren eller som annars handlar på dennes uppdrag. Den som diskriminerar någon på denna grund kan straffas av böter eller fängelse i högst ett år. För tillståndshavaren och restaurangen kan det medföra sanktioner enligt alkohollagen.

2. RIKTLINJER FÖR VIMMERBY KOMMUN

2.1 Ansvarsfull Alkoholservering

Alkohollagen är en social skyddslagstiftning som ställer krav på att tillståndshavaren ser till att konsumtionen av alkohol sker under ordnade former.

- Vimmerby kommun vill i dialog och samverkan med restaurangbranschen och berörda myndigheter verka för en bra restaurangmiljö som präglas av en ansvarsfull alkoholhantering, d.v.s. ingen överservering eller servering till minderåriga.
- Vimmerby kommun ska verka för att varje serveringsställe tar fram ett policyprogram för alkohol och droger som bygger på ansvarsfull alkoholservering
- Vimmerby kommun ska bjuda in till "krögarrträffar" mellan berörda myndigheter och restaurangbranschen.
- Vimmerby kommun ska verka för att en effektiv tillsyn bedrivs i samverkan med andra myndigheter för att kontrollera att alkohollagens bestämmelser följs.

2.2 Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa

Vid ansökan om serveringstillstånd, nyetablering eller förändringar av ett serveringsställe, exempelvis genom utökad serveringstid eller ändrad verksamhetsinriktning, skall en bedömning göras om risken för att olägenheter kan uppstå. Vid tillståndsprövningen utgår bedömningen utifrån inskickade ansökningshandlingar, yttranden från remissinstanser, framförallt Polismyndigheten och miljö- och byggnadsförvaltningen, samt den kunskap som socialförvaltningen har förvärvat om det aktuella området, sökanden och/eller serveringsstället.

Exempel på olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa kan vara:

- De ansökningar där Polismyndigheten och miljö- och byggnadsförvaltningen avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning eller att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för bullerstörningar eller andra störningar från serveringsstället.
- De fall där kommunen har kännedom om missförhållanden på serveringsstället eller angående den sökandens lämplighet.
- Kommunen ska särskilt beakta närhet till skolor, ungdoms- och fritidsgårdar, idrottsanläggningar eller områden där många ungdomar brukar samlas.

Om en eller flera av ovanstående faktorer föreligger, kan serveringstillstånd vägras även om alkohollagens övriga krav är uppfyllda. Att det föreligger risk för bullerstörningar vid en restaurangetablering behöver inte alltid innebära att en ansökan avslås. Ett alternativ är att serveringstiden begränsas eller att tillståndet förenas med vissa villkor.

2.3 Återhållsam alkoholserving

Det är inte förenligt med alkohollagens krav på återhållsam alkoholserving att servera helflaskor med spritdrycker, ölhinkar, öltunnor, shotsbrickor, användande av drinkvagnar och liknande.

- Om servering av t.ex. helflaskor med spritdrycker förekommer, får alkoholdryckerna endast serveras genom sedvanlig bordsserving, vilket innebär att självservering eller självtagning inte får förekomma. Serveringspersonalen serverar drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar drycken vid gästernas bord.

2.4 Serveringslokal och matutbud

Ett serveringsställe med stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten året runt eller under en viss tidsperiod ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla "lagad eller på annat sätt tillredd mat".

Serveringsstället ska också ha ett tillräckligt antal sittplatser, en överblickbar serveringsyta och en god standard på den allmänna utrustningen.

- Ett varierat utbud av maträtter d.v.s. mat som har tillagats eller tillretts för att utgöra en del av en måltid ska tillhandahållas. Ett flertal förrätter (3), huvudrätter (5) efterrätter (3) ska erbjudas gästerna.
- Under sen kvällstid, efter kl. 23.00, får matutbudet begränsas till ett enklare utbud så som exempelvis kalla maträtter eller maträtter som värms i mikrovågsugn. Det skall alltid finnas minst tre (3) olika maträtter att välja på.

Räddningstjänsten prövar om serveringslokalen är lämplig för sitt ändamål ur brand-säkerhetssynpunkt med utrymningsvägar samt det Systemiska Brandskyddsarbetet (SBA). Miljö- och byggnadsförvaltningen ger underlag till socialförvaltningen om lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning och uppfyller de livsmedelshygieniska krav som ställs inom EU vilket innebär att lokalen och utrustningen ska hålla en viss standard.

2.5 Serveringstider

Enligt alkohollagen får servering av alkoholdrycker påbörjas tidigast kl. 11.00 och ska normalt avslutas kl. 01.00. Bestämmelsen syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Kommunen får dock besluta om andra serveringstider. Det innebär att det i enskilda fall går att besluta om utvidgade eller mera begränsade serveringstider.

Vid handläggningen av ansökningar av utökade serveringstider inhämtar socialförvaltningen yttranden från Polismyndigheten och miljö- och byggnadsförvaltningen. Dessa myndigheters

yttrande om befarade ordningsstörningar, risk för störningar av närboende m.m. tillmäts stor betydelse och läggs till den individuella och samlade bedömningen som socialförvaltningen har att göra. I denna bedömning ska även vägas in restaurangens inriktning. Den inriktning som en tillståndshavare väljer och den profil som skapas för verksamheten är ofta av avgörande betydelse för ordningsförhållanden i och kring restaurangen.

Vimmerby kommun beviljar inte serveringstid före kl. 11.00 eller efter kl. 03.00. Serveringstid till kl. 02.00 beviljas endast för fredagar, lördagar, helgdagsaftnar och helgdagar.

Under sommarsäsongen, vecka 26 - 32, kan serveringstid till kl. 02.00 beviljas för onsdagar. Serveringstid till kl. 03.00 kan beviljas dag före helgdag (röd dag).

För serveringstid till kl. 01.00 se under rubriken "1.6 Allmänna förutsättningar för serveringstillstånd".

För serveringstid efter kl. 01.00 ska krav för serveringstid till kl. 01.00 vara uppfyllda samt följande:

- Miljö- och byggnadsförvaltningen ska ha bedömt att risk för störningar av närboende inte finns.
- Polismyndigheten ska ha bedömt att risk för ordningsstörningar inte finns.
- Vid anlitan av extern klubbarrangör/festfixare ska detta anmälas till socialförvaltningen i förväg.
- Restaurangen ska ha en skriftlig och tydlig alkohol- och drogpolicy både för personal och för gäster.
- En utökad serveringstid innebär att serveringsstället kommer att få mer tillsyn från myndigheten, såväl yttre som inre tillsyn.

2.6 Uteservering

En uteservering ska vara placerad i direkt anslutning till restaurangen. Det är exempelvis inte möjligt att en trafikerad väg får finnas mellan restaurangen och uteserveringen. Uteservering regleras inte särskilt i alkohollagen, utan samma regler gäller som för annan alkoholservering.

Vid fall av alkoholpolitiska olägenheter på grund av uteserveringen eller risk för störningar av närboende, kan serveringstiden för denna begränsas. Servering utomhus är ingen olägenhet i sig, utan ytterligare störningar krävs som motivering för begränsad serveringstid.

Följande krav gäller för att erhålla tillstånd på uteservering:

- Uteserveringen ska till största delen utgöras av sittplatser vid bord.
- Serveringsytan ska vara klart avgränsad så att det för gästerna framgår vad som är serveringsyta och därmed var gästerna får vistas med alkoholdrycker.
- Serveringstillstånd medges inte för renodlade rökrutor.

- Sökanden ska ha beviljats markupplåtelsen av kommunen eller av privat värd, för gatumark krävs tillstånd från polisen.
- Serveringstiderna på uteserveringar prövas och bedöms på samma sätt som serveringstider i övrigt. Om det bedöms finnas risk för störningar av närboende eller risk för ordningsstörningar kan serveringstiderna begränsas.
- Villkor kan komma att ställas för uteserveringar, exempelvis att servering endast får ske genom bordsservering.

2.7 Gemensamt serveringsutrymme

Enligt alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att nyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på gemensam yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslut om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

- Ett gemensamt serveringsutrymme måste vara klart avgränsat mot intilliggande område på samma sätt som gäller för uteserveringar, det ska vara tydligt för gästerna var de får vistas med sina alkoholdrycker.
- De tillståndshavare som har gemensamt serveringsutrymme ska alla ha ett eget kök i anslutning till sin serveringslokal och kunna servera tillagad eller tillredd mat under hela serveringstiden. Det räcker således inte med att en av tillståndshavarna serverar mat på den gemensamma serveringsytan.
- De sökande ska ha beviljats markupplåtelse av kommunen eller privat värd, för gatumark behövs även polisens tillstånd.
- Den gemensamma serveringsytan skall vara överblickbar för samtliga tillståndshavare och serveringspersonal.
- Kommunen kan komma att meddela särskilda villkor, exempelvis ordningsvakter, bordsservering och/eller personal på den gemensamma serveringsytan under den tid som serveringen pågår.

2.8 Ungdomsmiljöer och musikevenemang

Stor återhållsamhet bör gälla vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med musikevenemang t.ex. konserter som främst riktar sig till ungdomar. I de fall servering är aktuell på nöjesplatser är det viktigt att serveringen sker under restaurangmässiga former och att beslutet förenas med lämpliga föreskrifter om hur serveringen ska bedrivas. Villkor om förordnande av ordningsvakter, åldersgränser och dylikt, tillämpas när det anses särskilt påkallat för att upprätthålla alkohollagens krav på ordning och nykterhet eller till skydd för ungdomar.

2.9 Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

En kommun kan när den meddelar serveringstillstånd också meddela villkor för tillståndet. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd till exempel förlängd serveringstid, utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall.

Exempel på villkor kan vara:

- Villkor om ordningsvakter vid festivaler och marknadsfester eller vid förlängd serveringstid, detta sker i samråd med Polismyndigheten.
- Ett villkor för festivaler och marknadsfester är tillräcklig avgränsning av serveringsytan, det ska klart och tydligt framgå var gästerna får vistas med sina alkoholdrycker.

2.10 Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholdrycker

Tillfälliga serveringstillstånd kan gälla enstaka tillfälle eller enstaka tidsperiod och kan avse servering till allmänheten eller till slutna sällskap. Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet.

- Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholdrycker ges högst 5 ggr/ år eller för en sammanhängande period av maximalt två månader under högst 5 år. .
- Återkommande evenemang som festivaler och marknader är undantagna från regeln att kräva stadigvarande serveringstillstånd efter fem år.
- Alkoholserveringen ska ingå i ett evenemang som i sig är seriöst. Stor återhållsamhet bör gälla vid ansökningar i samband med evenemang som i huvudsak vänder sig till en ungdomlig publik eller vid idrottsevenemang.
- I de fall serveringstillstånd är aktuell på nöjesplatser är det viktigt att serveringen sker under restaurangmässiga former och att beslutet förenas med lämpliga villkor hur serveringen ska bedrivas.

Följande riktlinjer skall gälla för tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten:

- Risk för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa får inte föreligga.
- Sökanden ska ha beviljats markupplåtelse/ lokalupplåtelse
- Tillredd eller lagad mat ska tillhandahållas. För serveringstillstånd till allmänheten under en längre period krävs både förrätter, huvudrätter (5) och efterrätter.
- Betyggande tillsyn över serveringen ska garanteras. Bedömningen av antalet ordningsvakter sker i samråd med Polismyndigheten.

Vid handläggningen av ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för slutna sällskap skall särskilt beaktas att tillstånd ej meddelas till verksamhet som enligt ordningslagen skall betraktas som offentlig (se ordningslagen 2 kap 3 § 1993:1617). Ett slutet sällskap är en

begränsad krets av personer som har ett gemensamt intresse i en förening, företag eller annan sammanslutning utöver den aktuella tillställningen.

Följande riktlinjer gäller för tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap:

- Medlemskap ska inte kunna lösas i entrén eller på annat sätt samma dag.
- Arrangören ska i förväg kunna ange vilka personer som ska delta vid det aktuella tillfället.
- Sökanden ska uppfylla alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet.
- Förening eller stiftelse som söker tillstånd ska ha en tillfredsställande organisation med namn som kan särskiljas från andra och ha antagit stadgar och styrelse och/eller har en verksamhet som kan bedömas vara bestående.
- Sökande som har tilldelats organisationsnummer av Skatteverket skall redovisa detta.
- Protokoll som visar styrelsens sammansättning och vem som är firmatecknare eller som tecknar föreningen skall redovisas.
- Föreningen skall visa att den bedriver ideell eller annan verksamhet samt att verksamheten är eller, utifrån ansökningshandlingarna, kan bedömas bli bestående.
- Lagad eller tillredd mat ska tillhandahållas.

I undantagsfall kan servering ske utan att tillstånd krävs. Detta avses när serveringen anordnas:

1. *Vid enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer*
2. *Sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och*
3. *Äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.*

Utan vinstintresse innebär att det inte får finnas ett vinstintresse av något slag, vare sig från försäljning av dryckerna eller från någon del av arrangemanget. Det betyder att man inte heller kan ha som syfte att skapa goodwill. Inget kommersiellt syfte får finnas utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang. Det innebär också att ett sådant arrangemang inte kan marknadsföras till allmänheten.

2.11 Tillsyn

Folkhälsomyndigheten utövar central tillsyn över efterlevnaden av alkohollagen och kan meddela allmänna råd till vägledning för tillämpningen av lagen. Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet och ska också hjälpa kommunerna med råd och stöd för deras verksamhet. Den omedelbara tillsynen över efterlevnaden av alkohollagens bestämmelser utövas av kommunen och av Polismyndigheten. Kommunen och Polismyndigheten utövar också tillsyn över servering av och detaljhandel med öl. För tillsynen ska finnas en fastställd tillsynsplan.

Socialnämnden fattar beslut om den kommunala tillsynen i Vimmerby kommun.

Tillsynen ska bedrivas som förebyggande-, inre-, yttre- och samordnad tillsyn.

- Förebyggande tillsyn ska bedrivas genom informations- och utbildningsinsatser så som informationsmöten/ krögarträffar samt utbildning i Ansvarsfull Alkoholservering.
- Inre tillsyn avser kontroll av uppgifter från olika myndigheter, främst i frågor av ekonomisk art men även rapporter angående tillståndshavarens vandel och utförda restauranginspektioner från andra myndigheter. Till den inre tillsynen räknas också en fortlöpande bevakning av serveringsställets marknadsföring på deras hemsidor, i annonser och dylikt.
- Yttre tillsyn ska bedrivas genom kontrollbesök på serveringsstället. Kontroll sker av hur verksamheten bedrivs avseende ordning och nykterhet och att servering inte sker till underåriga och/ eller märkbart påverkade personer. Förekomsten av tillagad eller tillredd mat och att serveringsansvarig personal finns på plats kontrolleras också. Vidare ser man till att försäljningen sker i enlighet med serveringstillståndet.
- Samordnad tillsyn bör ske vid 1-2 tillfällen/ år. Det kan gälla tillsyn av serveringsställen där det finns klagomål vad gäller ordning och nykterhet eller om det finns skäl att kontrollera bokföring och redovisning, kök, brandskydd m.m. Vid samordnad tillsyn kan ett fördjupat tillsynsarbete ske av kommunen tillsammans med Polismyndigheten, Skatteverket, miljö- och byggnadsförvaltningen och räddningstjänsten.

(Se vidare den av socialnämnden beslutade tillsynsplanen)

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning inleds och att remisser skickas till berörda myndigheter. Det kan också leda till förslag om sanktionsåtgärder. Om en utredning inleds ska ärendet avslutas med ett beslut.

En genomförd tillsyn ska dokumenteras och de uppgifter som framkommit med anledning av tillsynen ska kommuniceras med tillståndshavaren.

2.12 Påföljder m.m.

Det finns tre olika påföljder för tillståndshavare, erinran, varning och återkallelse av serveringstillstånd. Erinran eller varning ska vara ett förstahandsalternativ vid överträdelse av bestämmelserna i alkohollagen. I allvarigare fall ska dock återkallelse kunna ske utan föregående varning. Genom utdelande av erinran eller varning ger man emellertid tillståndshavaren möjlighet att rätta till påtalade missförhållanden för att undgå återkallelse. Självfallet är det viktigt att den som erhåller en erinran eller en varning hålls under uppsikt och att åtgärden dokumenteras.

Beträffande användning av påföljder bör följande gälla:

- Erinran ska användas vid lindriga förseelser. Därmed är inte avsikten att varje förseelse ska medföra påföljd, det kan ju röra sig om missförstånd eller av andra skäl vara ursäktligt.

- Varning bör komma i fråga som en påföljd vid överträdelser som är allvarliga dock inte i sådan grad att en återkallelse är nödvändig. Det kan röra sig om tillfälligt uppkomna brister i ekonomiskt hänseende eller personlig lämplighet, eller förseelser av i och för sig lindrig art. Om någon har erhållit flera erinringar, särskilt om de avser samma typ av förseelse, bör varning tillgripas.
- Om en tillståndshavare tidigare har tilldelats en eller flera varningar och gör sig skyldig till en ny förseelse som inte endast är bagatellartad eller underlåter att rätta till missförhållande som föranlett varning, bör man överväga att återkalla serveringstillståndet. Vid bedömningen bör man ta hänsyn till varningens eller varningarnas art samt vilken tid som förflutit mellan de olika händelser som föranlett denna eller dessa samt den aktuella förseelsen. Även med en ordning där påföljden kan trappas upp successivt är det uppenbart att det finns tillfällen då återkallelse måste ske utan föregående varning. Exempel på sådana fall är allvarlig ekonomisk misskötsamhet, att tillståndshavaren gjort sig skyldig till brott som gör honom/ henne olämplig, att det förekommer brottslig verksamhet i eller i anknytning till serveringsstället med tillståndshavarens vetskap och utan att han/ hon ingripit eller det visar sig att servering av underårig eller upprepade fall av ordningsstörningar har förekommit.

2.13 Restaurangrapporter

Den som enligt Alkohollagen (2010:1622) har stadigvarande tillstånd för servering av starköl, vin, andra jästa alkoholdrycker och/ eller spritdrycker ska varje år lämna uppgifter enligt vad som anges i FoHMFS 2014:5. Uppgifterna avser perioden 1 januari – 31 december och ska vara registrerade hos den kommun där serveringsstället är beläget senast den 1 mars påföljande år.

Inkommer inte restaurangrapporten i tid från tillståndshavaren kan en extra påminnelseavgift tas ut. Detta beroende på att ett ärende måste öppnas och en skrivelse för påminnelse måste skickas till tillståndshavaren och därmed ökar arbetsbelastningen för socialförvaltningen.

2.14 Ansöknings- och tillsynsavgifter

Kommunen har enligt 8 kap 10 § Alkohollagen (2010:1622) rätt att ta ut avgifter för sin handläggning av ansökan om serveringstillstånd samt för tillsyn över serveringsställen med serveringstillstånd. Kommunens avgiftsuttag ska baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen. Kommunens taxor och avgifter revideras årligen.

Självkostnadsprincipen innebär att en kommun inte får ta ut avgifter till sådana belopp att de tillför kommunen en vinst. Syftet med principen är att hindra kommunen från att utnyttja den monopolsituation som den ofta befinner sig i. Klara överuttag som inte inom rimlig tid balanseras med underskott eller på annat sätt, medför i princip återbetalningsskyldighet.

Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

2.15 Handläggningstider m.m.

Handläggningstiden kan variera beroende på nämndens sammanträdesdatum, de remisser som inkommer samt om ansökan är ofullständig. Handläggningen påbörjas efter att ansökningsavgiften är betald och att ansökan i det närmaste är komplett.

Handläggningstiden från det att ett ärende är komplett

vid stadigvarande serveringstillstånd	två månader
vid tillfälliga tillstånd till allmänheten för etablerad krögare	sex veckor
vid tillfälliga tillstånd till allmänheten för ej etablerad krögare	två månader
vid tillfälliga tillstånd till slutet sällskap	fyra veckor

Av förvaltningslagen framgår bl.a. att varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt, utan att säkerheten eftersätts. Detta innebär att någon garanti inte kan lämnas, men en kvalitetsdeklaration är ändå att ansökningar ska behandlas inom ovan nämnda tid. Erfarenheten har dock visat att beslut om avslag och återkallelser oftast tar längre tid. Det är viktigt att poängtera att rättssäkerheten är viktigare än tidsaspekten och varje nyansökan och tillsynsärende ska utredas som dess beskaffenhet kräver. Myndigheten är skyldig att lämna råd och stöd och finnas tillgänglig för att kunna ta emot och lämna ut handlingar och uppgifter. Då kommunens alkoholhandläggare arbetar i flera kommuner så uppfylls tillgängligheten via e-post och mobiltelefon.

Enligt 5 § alkoholförordningen framgår det att "kommunen ska fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas högst fyra månader. Sökanden ska informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen gått ut. Ett beslut att förlänga handläggningstiden får ej överklagas".